

Öğretmenlere Göre 9.Sınıf Arapça Ders Kitabı

9th Grade Arabic Coursebook From The Views Of Arabic Language Teachers

Sevim ÖZDEMİR – Demet DURMUŞ

Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Süleyman Demirel University, Faculty of Education, Department of Foreign Language, Department of Arabic Language Education. sevimozdemir@sdu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-7856-1401>, <https://ror.org/04fjte88>

Öğretmen, Turgut Reis İmam-Hatip Ortaokulu Arapça Öğretmeni, Teacher, Turgut Reis İmam Hatip Secondary School Arabic Teacher, demetdurmus40@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6519-2635>, <https://ror.org/00jga9g46>

Makale Bilgisi

Article Information

Makale Türü – Article Type

Araştırma Makalesi / Research Article

Geliř Tarihi – Date Received

24 Ekim / October 2022

Kabul Tarihi – Date Accepted

26 Aralık / December 2022

Yayın Tarihi – Date Published

30 Aralık / December 2022

Atıf / Cite as: Özdemir, S.-Durmuş, D. (2022). Öğretmenlere göre 9. sınıf Arapça ders kitabı. *Turkish Academic Research Review*, 7 (4), 962-982.

İntihal / Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tarr>

Yayıncı / Published: Published by Mehmet ŞAHİN Since 2016- Akdeniz University, Faculty of Theology, Antalya, 07058 Turkey. All rights reserved.

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited. Sevim Özdemir-Demet Durmuş

Çıkar Çatışması/Conflicts of Interest: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir. / The author(s) has no conflict of interest to declare.

Finansman/Grant Support: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır. / The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Etik Bildirim/Complaints: turkisharr@gmail.com

Telif Hakkı & Lisans/Copyright & License: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır. / Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0.

Öğretmenlere Göre 9. Sınıf Arapça Ders Kitabı

Sevim ÖZDEMİR – Demet DURMUŞ

Öz

Bu çalışmada Anadolu İmam-Hatip Lisesi 9.sınıf Arapça ders kitabı, müfredatta geçen dil öğretim metotlarına uygunluğu, yazma ve okuma çalışmalarına yeterince yer vermesi, alıştırmalarının yeterliliği, işlenen konuların zorluk derecesi, baskı, yazı türü ve harf puntolarının yeterince okunaklı ve düzeye uygunluğu, kitapta bulunan grafik ve resimlerin ait olduğu konu ya da alıştırmayı anlamaya yeterliliği, kitapta öğretilen kelimelerin tekrar düzeyinin yeterliliği, kitabın içerdiği kelimelerin öğrenci seviyesine uygunluğu, basit konuşma becerilerine yeterince yer verilmesi, öğrenci çalışma kitabının, kitabın içinde yer almasının daha ergonomik olması, soru ve direktiflerin Arapça olarak yazılmasının öğrenci tarafından anlaşılması, öğretilen konuların daha sonraki ünitelerde tekrar edilmesi, kitapta bulunan kelimelerin hareketlendirilmesi, öğrenme becerilerinin öğretiminin dil öğretim metotlarına uygunluğu, kitapta verilen zamir ve fiil çekimlerinin tümevarım yöntemiyle verilmesi, kitabının bir eğitim öğretim yılında tamamlanması, kitabı tamamlayan İHL öğrencisinin 10.sınıf Arapça dersi için hazır olması durumu ve kitabın İmam-Hatip Ortaokulu ve diğer ortaokullardan gelenler için uygunluğu açısından ele alınmıştır. Çalışmada “Nicel Araştırma Modeli” ve anket tekniği uygulanmıştır ve araştırmamızın çalışma grubunu 2018 yılında Isparta ili İmam-Hatip Lisesi 9.sınıf Arapça dersine giren 19 öğretmen oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak tarafımızdan hazırlanan ve 20 maddeden oluşan bir anket kullanılmıştır. Likert tipi bu ankette öğretmenlerin sorulan sorulara; Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum ve Kesinlikle Katılmıyorum şeklinde cevap vermeleri ve her durum için kendilerine en uygun olanı işaretlemeleri istenmiştir. Çalışmanın sonunda kitap, İmam-Hatip Lisesine diğer ortaokullardan gelen öğrencilerin seviyesine uygun bulunmazken İmam-Hatip Ortaokulundan gelen öğrenciler için uygun görülmüştür. Dil öğretim metotlarına uygunluğu açısından öğretmenlerin görüşleri eşit şekilde dağılım göstermiştir. Bu durum kitabın dil öğretim metotları açısından olumlu yönleri olmakla birlikte eksik ya da iyileştirilmesi gereken yönlerinin olduğunu da göstermektedir. Zamir ve fiil çekimlerinin tümevarım yöntemiyle verilmesi yetersiz görülmektedir. Kitap, okuma, yazma ve ünite sonu alıştırmaları konusunda da yetersiz görülmüştür. Yine aynı şekilde kolaydan zora doğru ünite sıralanmasında başarılı değildir ve kitapta basit konuşma becerilerine de yeterince yer verilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Kitap Değerlendirmesi, Arapça Ders Kitabı, Dil Öğrenimi, Arap Dili, Anadolu İmam Hatip Liseleri.

9th Grade Arabic Coursebook From The Views Of Arabic Language Teachers

Abstract

In this study, the 9th-grade İmam Hatip High School Arabic coursebook was studied in terms of the convenience of the language teaching methods that are in the syllabus, including writing and reading exercises sufficiently, the sufficiency of the exercises, difficulty level of the subjects, publication, readability, and convenience for the language level of the type font, and type size, sufficiency of the comprehensibility of the pictures and graphics that are placed for the subject or exercise, sufficiency

level of the review of the vocabulary, the convenience of the vocabulary for students' academic level, including simple speaking skills sufficiently, being more ergonomic because the workbook is attached to the student's book, comprehensibility of the questions and directions in the Arabic language by the students, repetition of the previous subjects in the next units, accentuation of the words in the coursebook, the convenience of the learning skills to the language teaching methods, presenting the pronouns and conjugations in inductive method, completing the coursebook in an academic year, readiness of the İmam Hatip High School student for the 10th grade who completed the Arabic coursebook and convenience of the coursebook to the students who come from İmam Hatip Secondary School and other secondary schools. The quantitative method is used in the study and the participants of the study consist of 19 teachers who work as Arabic language teachers at İmam Hatip High School for 9th grades in Isparta in 2018. As the data collection tool, a questionnaire that has 20 items was used. In the questionnaire, participants were asked to choose the best answer for them for the statements among the options Totally Agree, Agree, Neutral, Disagree, and Totally Disagree. As a result of the study, while the coursebook was not considered convenient for other secondary school students' academic levels, it was considered convenient for the academic levels of İmam Hatip Secondary Schools students. Teachers' opinions about the convenience of the coursebook to the language teaching methods ranged equally. This situation shows that while the coursebook has positive sides in terms of language teaching methods, it has deficiencies or parts that are needed to be upgraded. Results also showed that pronouns and verbs are presented insufficiently with the inductive method. The coursebook was considered insufficient in terms of reading, writing, and exercises at the end of the unit and it was considered ineffective in terms of ordering the units from easy to difficult. Besides the coursebook does not include simple speaking skills exercises as well.

Keywords: Book Review, Arabic Textbook, Language Learning, Arabic language, Anatolian İmam Hatip High Schools.

Structured Abstract

In this study, the 9th-grade İmam Hatip High School Arabic coursebook was studied in terms of the convenience of the language teaching methods that are in the syllabus, including writing and reading exercises sufficiently, the sufficiency of the exercises, difficulty level of the subjects, publication, readability, and convenience for the language level of the type font, and type size, sufficiency of the comprehensibility of the pictures and graphics that are placed for the subject or exercise, sufficiency level of the review of the vocabulary, the convenience of the vocabulary for students' academic level, including simple speaking skills sufficiently, being more ergonomic because the workbook is attached to the student's book, comprehensibility of the questions and directions in the Arabic language by the students, repetition of the previous subjects in the next units, accentuation of the words in the coursebook, the convenience of the learning skills to the language teaching methods, presenting the pronouns and conjugations in inductive method, completing the coursebook in an academic year, readiness of the İmam Hatip High School student for the 10th grade who completed the Arabic coursebook and convenience of the coursebook to the students who come from İmam Hatip Secondary School and other secondary schools. The coursebook consists of 6 themes and 3 subjects and is prepared suitable for the general purposes of the Turkish National Education and is aimed at providing students to learn the Arabic language unreluctantly, learn about the Arabic geography and culture, develop listening-understanding, speaking, reading and writing skills in the

Arabic language, follow the moving and moveless pictures, auditory and written sources that are convenient for their academic levels.

The quantitative method is used in the study and the participants of the study consist of 19 teachers who work as Arabic language teachers at İmam Hatip High School for 9th grades in Isparta. %63,2 of the participants are female and %36,8 of them are male and their average age is between 23-33. Besides %78,9 of the participants graduated from the Faculty of Theology, %10,5 of them graduated from Arabic Language Teaching, and %10,5 of them graduated from Arabic Philology.

As the data collection tool, a questionnaire that has 20 items was used. In the questionnaire, participants were asked to choose the best answer for them for the statements among the options Totally Agree, Agree, Neutral, Disagree, and Totally Disagree.

As a result of the study, while the coursebook was not considered convenient for other secondary school students' academic levels, it was considered convenient for the academic levels of İmam Hatip Secondary Schools students. Teachers' opinions about the convenience of the coursebook to the language teaching methods ranged equally. This situation shows that while the coursebook has positive sides in terms of language teaching methods, it has deficiencies or parts that are needed to be upgraded. Results also showed that pronouns and verbs are presented insufficiently with the inductive method.

The coursebook was considered insufficient in terms of reading, writing, and exercises at the end of the unit and it was considered ineffective in terms of ordering the units from easy to difficult. Besides the coursebook does not include simple speaking skills exercises as well.

The positive sides of the coursebook can be listed as; Publication, font type, and font size are readable enough and are suitable for the academic level of the class. It is also favorable in terms of graphics, pictures, and reviewing the vocabulary. In addition, there is no problem in giving the instructions and questions in the Arabic language for the students to understand. Since the workbook is attached to the student's book it was considered ergonomic. The previous subjects are reviewed in the next units. There is no agreement in accentuating the words.

This study suggests that: worksheets and extracurricular exercises can be given to students who have problems with reading and writing. In-class speaking groups can be formed and dialogs can be given and these activities can be promoted with visuals, music, and videos. Teachers can be suggested to teach easier and more comprehensible subjects previously to make the coursebook's difficulty level less. In addition, writing exercises can be increased in the coursebook, coursebooks can be updated in the frame of program development training occasionally, and usage of the new methods and technics can be provided.

Giriş

Anadolu İmam-Hatip Lisesi Arapça Dersi Öğretim Programının vizyonu, Arapça öğrenmeye ilgi duyan, Arapça bilgi düzeyini sürekli geliştirmeye istekli, başkalarıyla iş birliği yaparak birlikte öğrenen ve özgüvenle günlük yaşantısında Arapçayı konuşabilen, bunun yanı sıra İslamî kaynaklardan da istifade edebilen bireyler yetiştirmektir (MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü: 2016).

Anadolu İmam-Hatip Lisesi Arapça Dersi Öğretim Programı, iletişimsel yaklaşım temel alınarak hazırlanmıştır. Bu, dilin kurallarını öğretmek yerine kullanımını önemsemek anlamına gelmektedir. Zira dil, iletişimi sağlayan sosyal bir olgudur. Bu nedenle dil öğretimi, iletişimi sağlama hedefiyle tüm soruları cevaplayacak bir anlayışla kurgulanmalıdır (MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü:2016; Gündüzöz, 2010:35-53).

İmam-Hatip Lisesi 9.Sınıf Arapça Ders Kitabı, (Rızvanoğlu-Demirci-Işık-Altuntaş-Tan-Kurt, 2017) 6 tema ve 3 konudan oluşmaktadır. Bu kitap “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçlarına uygun olarak hazırlanmış olup, öğrencilerin, Arapça öğrenmeye istekli olmalarını, Arap coğrafyası ve kültürü hakkında bilgi sahibi olmalarını, Arap dilinde dinleme-anlama, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerini geliştirmelerini, seviyelerine uygun hareketli veya hareketsiz görselleri, işitsel ve yazılı kaynakları takip etmelerini amaçlamıştır (MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü:2016).

Cumhuriyet döneminde İmam-Hatip Liselerinin açılması ile Arapça dersi yeniden müfredata dâhil edilmiştir. Ancak bu dili modern öğretim metotlarıyla öğretecek öğretmenlerin olmaması sebebiyle klasik medrese geleneğine göre yetişmiş hocalar tarafından öğretilmeye başlanmıştır. Bu da beraberinde öğretim yöntemleri, ders araç gereçleri ve öğretmenlerin pedagojik yetersizliklerinden kaynaklanan birçok sorunu gündeme getirmiştir (Kervankaya, 2014:145-170).

Günümüz Arapça öğretiminde de gerek yukarıda belirtilen nedenlerden gerekse öğrencilerin olumsuz tutumlarından dolayı hedeflenen seviyeye tam anlamıyla ulaşılabilmiş değildir (Kervankaya, 2014:145-170; Doğan, 2001: 145-170). Yabancı dil öğrenmeyi, karmaşık ve problemlili bir duruma getiren kaynaklardan birisi, öğrenenlerin sahip olduğu bireysel farklılıkların dil öğrenim sürecinde farklı etkiler bırakmalarındır. Bir başka ifade ile yabancı dil öğreniminde başarı, öğrencilerin sahip olduğu bireysel özelliklerle yakından ve doğrudan ilgilidir. Temel başlıklar halinde ele alındığında, bahsedilen bu bireysel farklılıklar, öğrencilerin dil öğrenimi konusunda sahip oldukları inançları, öğrenmeye karşı olan tutumları ve beklentileri, kişiden kişiye değişen güdülenme düzeyleri ve duyuşsal durumları olarak sıralanabilir (Aydın-Zengin, 2008: 81-94; Özdemir, 2017: 31-57). Arapçayı ilk kez görüp yazı yazmaya çalışmak, diğer dillerden farklı olduğu için ilk başta sıkıcı ve yorucu gelmektedir. Bilindiği üzere Arapça öğrenmeye başlayan öğrenciler yeni bir dili öğrenmelerinin yanı sıra yeni bir alfabeyle de tanışmaktadırlar. Arap alfabesi; Türk öğrencilerin alışık oldukları soldan sağa doğru yazma alışkanlığının tam tersi olarak

sağdan sola doğru yazılmaktadır. Öğrenciler genel anlamda bu yeni alfabeyle alışmakta zorluklar yaşamaktadırlar. Bununla birlikte Arapça öğrenen öğrenciler bu yeni öğrendikleri alfabeyle yazı yazmada başlangıçta belki biraz zorlansalar da ilerledikçe bu sıkıntı ortadan kalkmaktadır (Doğan, 2006: 69-88; Usta, 2012: 317-326).

Öğrenci Arapça öğrenmeye başlamadan önce, Arapçanın nasıl öğrenileceğini öğrenmelidir. Bu donanımla başlayan öğrenim etkinliklerinde, stratejiler öğrenciye en uygun biçimde belirlenir (Doğan, 2006: 69-88; Usta, 2012:317-326). Öğrenim stratejileri öğrenci ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlenmeden yapılan bir öğrenim, öğrencide gereken ilgi ve isteği uyandırmaz. Yani öğrencinin bireysel özellik, istek ve hedefleri belirlenmeden başlanan öğretim uygulamalarının, öğrenci yetenek, istek ve tercihlerine uygun olması oldukça zordur. Bu sebeple yapılan öğrenim hazırlıklarıyla öğrenci kabiliyet ve hedefleri belirlenmeli ve yürütülecek öğretim uygulamalarının planı hazırlanmalıdır. Öğrenmeye hazırlık için gerekli bilgiler toplanıp öğrenci de bilgilendirildikten sonra öğretim uygulamalarına geçilmesi durumunda, pişmanlık ve üzüntü doğuracak hatalı uygulamalardan korunmuş olur (Doğan, 2008:103-123). İmam-Hatip Liseleri için hazırlanan bir diğer program; Meslekî Arapça Dersi (9-12.sınıflar) Öğretim Programı'dır. Yapılan düzenlemeler Türkiye'de Arapça öğretimiyle ilgili çeşitli düzenlemeler yapıldığını göstermektedir. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci içerisinde eğitime yönelik etkenler ve ihtiyaçlar, ülkemizde Arapça öğretiminin de yeni bir yaklaşımla ele alınmasını zorunlu kılmıştır (Özcan, 2015. 81-90).

1.Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, eğitim-öğretimin temel unsurlarından biri olan öğretmenlerin takip ettikleri ders kitaplarının, dersin öğretiminde ve bilgilerin kazanılmasındaki yeterliliğini, derse katkısının tespitini, İmam-Hatip Lisesi 9.sınıf Arapça dersi öğretim programının etkinliğini ve 9.sınıf Arapça ders kitabının eğitim-öğretim, yöntem ve teknikleriyle uyumluluğunu öğretmen görüşleri doğrultusunda belirlemeyi amaçlamaktadır.

2.Araştırmanın Önemi

Ders kitapları doğru ve sağlıklı bilginin öğrenilmesi, öğrenilen bilgilerin hatırlanması ve teyit edilmesi açısından önemlidir. Öğretmenler tarafından öğretilen bilgilerin tekrarında ve hatırlanmasında önemli bir fonksiyonu yerine getirmektedirler.

Okullarda farklı sınıflarda ders kitabı olarak okutulmakta olan kitaplar uzun soluklu çalışmalar, araştırmalar ve program geliştirme çalışmaları sonucu oluşan müfredatın öğrenci gelişim ve öğrenme özellikleri de dikkate alınarak içeriğin zenginleştirilmesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Böyle bir emek mahsulü çalışmalar elbette ki değerlidir. Ancak gelişen ve değişen teknolojik gelişmeler, güncel ve toplumsal yenilikler, gelişim ve öğrenme özellikleriyle ilgili bilimsel veriler zaman zaman müfredatın ve ders içeriklerinin de güncellenmesini zorunlu hale getirmektedir. İşte bu aşamada ders kitaplarıyla bire bir muhatap olan ve ders kitaplarının bir nevi uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşlerinin alınması ve sorun alanlarının giderilmesi gerekir. Bu çalışma ders kitaplarıyla ilgili öğretmen görüşleri, ders kitapları ve müfredatın güncellenmesi açısından önemlidir.

3.Yöntem

3.1.Araştırmanın Modeli: İmam-Hatip Lisesi 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesini yapmış olduğumuz çalışmada “Nicel Araştırma Modeli” (Karasar, 1991. 20-50) ve anket tekniği kullanılmış ve anket sorularına verilen cevaplar yorumlanmıştır. Araştırmada kullanılan anket soruları bizzat 9.sınıf Arapça dersine giren araştırmacı tarafından hazırlanmış ve bu durum soruların hazırlanması ve problemin tespiti açısından araştırmaya olumlu bir şekilde yansımıştır.

3.2.Çalışma Grubu: Bu araştırmanın çalışma grubunu Isparta ili İmam-Hatip Lisesi 9.sınıf Arapça dersine giren 19 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlerin %63,2’si bayan, %36,8’i erkektir ve yaş ortalamaları 23-33 yaş aralığındadır. Yine öğretmenlerin %78,9’u İlahiyat Fakültesi, %10,5’i Arapça Öğretmenliği ve %10,5’i de Arap Dili ve Edebiyatı mezunudur.

3.3.Veri Toplama Aracı: Araştırmada veri toplama aracı olarak tarafımızdan hazırlanan ve 20 maddeden oluşan bir anket kullanılmıştır. Likert tipi bu ankette öğretmenlerin sorulan sorulara; (1) Kesinlikle Katılıyorum (2) Katılıyorum (3) Kararsızım (4) Katılmıyorum (5) Kesinlikle Katılmıyorum şeklinde cevap vermeleri ve her durum için kendilerine en uygun olanı işaretlemeleri istenmiştir.

3.3.1.Katılımcıların Cinsiyetleri

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyetlere Göre Dağılımları

	N	%
Kadın	12	63,2
Erkek	7	36,8

Toplam	19	100.0
--------	----	-------

Tablo 1'e baktığımızda katılımcıların %63,2'sinin bayan, %36,8'inin erkek olduğu görülmektedir.

3.3.2.Katılımcıların Yaş Durumları

Tablo.2. Katılımcıların Yaş Durumlarına Göre Dağılımları

	N	%
23-33	15	78,9
34-44	3	15,8
45 ve sonrası	1	5,3
Toplam	19	100.0

Tablo 2'de öğretmenlerin yaş dağılımları verilmektedir. Yaş dağılımlarına baktığımızda, öğretmenlerin %78,9'unun 23-33 yaş, %15,8'inin 33-44 yaş, %5,3'ünün ise 44 ve sonrası yaş aralığındadır.

3.3.3.Katılımcıların Mezuniyet Durumları

Tablo 3. Katılımcıların Mezuniyet Durumlarına Göre Dağılımları

	N	%
Arapça Öğretmenliği	2	10,5
Arap Dili ve Edebiyatı	2	10,5
İlahiyat Fakültesi	15	78,9
Toplam	19	100.0

Tablo 3 katılımcıların mezuniyet durumları ile ilgilidir. Tabloya baktığımızda katılımcıların %78,9'u "İlahiyat Fakültesi" %10,5'i "Arap Dili ve Edebiyatı", %10,5'i ise "Arapça Öğretmenliği" mezunu olduğu görülmektedir.

4.Bulgular ve Yorumlar

9.Sınıf Arapça Ders Kitabıyla İlgili Öğretmenlerin Görüşleri

4.1. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının İ.H.O (İmam- Hatip Ortaokulu) Dışında Başka Bir Ortaokul Mezunu Öğrencinin Seviyesine Uygunluğu

Tablo 4. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının İ.H.O Dışında Başka Bir Ortaokul Mezunu Öğrencinin Seviyesine Uygunluğuyla İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	-	-
Katılıyorum	-	-

Kararsızım	-	-
Katılmıyorum	5	26,3
Kesinlikle katılmıyorum	14	73,7
Toplam	19	100,0

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin %73,7'sinin 9.sınıf Arapça ders kitabının İmam-Hatip Ortaokulu dışından başka bir ortaokuldan gelen öğrenci seviyesine uygunluğuna kesinlikle katılmadığı, %26,3'ünün ise katılmadığı görülmektedir. Verilen cevaplar kitabın İ.H.O dışında başka bir ortaokul mezunu olup İmam-Hatip lisesine gelen öğrencilerin seviyesine uygun olmadığı doğrultusundadır. Bu durum ders kitabının öğrencinin dersi anlaması ve öğrenmesi açısından Arapça ile ilgili temel bilgi altyapısı olması gerektiği sonucuna götürmektedir. Diğer taraftan kitapla ilgili olası bir müfredat veya içerik güncellemesi durumunda öğretmenlerin konuyla ilgili görüşleri alınarak güncellemeler yapılmalıdır.

4.2. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının İ.H.O Mezunu Öğrenci Seviyesine Uygunluğu

Tablo 5. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının İ.H.O Mezunu Öğrenci Seviyesine Uygunluğuyla İlgili Öğretmen Görüşler

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	1	5,3
Katılıyorum	8	42,1
Kararsızım	5	26,3
Katılmıyorum	1	5,3
Kesinlikle katılmıyorum	4	21,1
Toplam	19	100,0

Ders Kitabının İ.H.O'dan mezun olan öğrenci seviyesine uygunluğuna kesinlikle katılan öğretmenlerin oranının %5,3, katılan öğretmenlerin oranının ise %42,1 olduğu görülmektedir. Bu konuda kararsız olan öğretmenlerin oranı %26,3 olurken bu görüşe katılmayan öğretmenlerin oranı %5,3, kesinlikle katılmayanların oranı ise %21,1'dir.

Katılımcıların çoğunluğu kitabın, İmam-Hatip Ortaokulundan mezun olan öğrenci seviyesine uygun olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlere göre ders kitabı her ne kadar İmam-Hatip lisesine diğer ortaokullardan gelen öğrenciler için uygun görülmesi de İmam-Hatip ortaokullarında belirli temel bilgileri alan öğrenciler için yeterli olduğu görüşünde olduklarını göstermektedir. Tablo 4 ve Tablo 5 sonuçlarını karşılaştırdığımızda 9. sınıf Arapça ders kitabının İmam-Hatip liselerine diğer ortaokullarından gelen öğrenciler de dikkate alınarak hazırlanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

4.3. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının Müfredatta Geçen Dil Öğretim Metotlarına Uygunluğu

Tablo 6. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının Müfredatta Geçen Dil Öğretim Metotlarına Uygunluğu İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	2	10,5
Katılıyorum	6	31,6
Kararsızım	3	15,8
Katılmıyorum	2	10,5
Kesinlikle katılmıyorum	6	31,6
Toplam	19	100.0

Tablo 6’da öğretmenlerin 9. sınıf Arapça ders kitabının müfredatta geçen dil öğretim metotlarına uygunluğu hakkındaki görüşleri yer almaktadır. Bu görüşe kesinlikle katılıyorum diyen öğretmenlerin oranı %10,5, katılıyorum diyen öğretmenlerin oranı ise %31,6’dır. %15,8 oranında öğretmen bu konuda kararsız kalırken %10,5’i katılmamakta, %31,6’sı ise kesinlikle katılmamaktadır.

Tabloda ortaya çıkan istatistiki durum öğretmenlerin bir kısmının kitabı dil öğretim metotlarına uygunluk açısından sorunlu görse de diğer kısmı olumlu bulmaktadırlar. Sonuçlar kitabın olumlu yönleri olmakla birlikte düzeltilmesi ve güncellenmesi gereken yönlerinin de olduğunu göstermektedir.

4.4. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Yazı Çalışmalarına Yeterince Yer Verilmesi

Tablo 7. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Yazı Çalışmalarına Yeterince Yer Verilmesiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	-	-
Katılıyorum	5	26,3
Kararsızım	2	10,5
Katılmıyorum	4	21,1
Kesinlikle katılmıyorum	8	42,1
Toplam	19	100.0

Tablo 7’de yer alan istatistikî sonuçlara göre öğretmenlerin %26,3’ü yazı çalışmalarına yeterince yer verildiği görüşünde iken %10,5’i bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. %21,1 oranındaki öğretmen bu görüşe katılmazken %42,1’i ise kesinlikle katılmamaktadır. Bu görüşe tamamıyla katılan öğretmenin ise yoktur. Bu sonuçlar kitapta yazı çalışmalarına yer verilmekle birlikte istenen düzeyde olmadığını göstermektedir. Öğretmenlerin yaklaşık %63,2’si kitapta yer alan yazı çalışmalarının Arapça öğretimi konusunda yetersiz olduğu görüşündedirler.

4.5. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Okuma Çalışmalarına Yeterince Yer Verilmesi

Tablo 8. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Okuma Çalışmalarına Yeterince Yer Verilmesiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	2	10,5
Katılıyorum	5	26,3
Kararsızım	2	10,5
Katılmıyorum	6	31,6
Kesinlikle katılmıyorum	4	21,1
Toplam	19	100.0

Tablo 8 kitapta okuma çalışmalarına yeterince yer verilmesiyle ilgilidir. Öğretmenlerin %10,5'i bu görüşe kesinlikle katılırken %26,3'ü katılmaktadır. Öğretmenlerin %10,5'i bu konuda kararsız kalırken, %31,6'sı yeterince yer verilmediğini, %21,1'i ise kesinlikle yer verilmediği görüşündedirler. İstatistikî sonuçlarda ders kitabında okuma çalışmalarına yeterince yer verilmediği görüşünün daha fazla olduğu görülmektedir.

4.6. 9. Sınıf Arapça Ders Kitabında Bulunan Ünite Sonu Alıştırmalarının Yeterliliği

Tablo 9. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Bulunan Ünite Sonu Alıştırmalarının Yeterliliğiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	-	-
Katılıyorum	6	31,6
Kararsızım	4	21,1
Katılmıyorum	5	26,3
Kesinlikle katılmıyorum	4	21,1
Toplam	19	100.0

Tablo 9'a göre kitapta bulunan ünite sonu alıştırmalarının yeterliliğine kesinlikle katılan öğretmenimiz bulunmamaktadır. %31,6'sı bu görüşe katılırken kararsızların oranı %21,1'dir. %26,3 oranındaki öğretmenlerimiz ünite sonu alıştırmaların yeterliliğine katılmazken %21,1'i kesinlikle katılmamaktadır. Tablo sonuçları, olumsuz görüş belirtenlerin olumlu görüş belirtenlere oranla daha fazla olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar bize kitapta bulunan alıştırmaların öğretmenler tarafından yeterli bulunmadığını göstermektedir. Ünite sonu alıştırmalarının yetersizliği ise Arapçayı öğrenme açısından olumsuz olarak yansiyacaktır.

4.7. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında İşlenen Konuların Zorluk Derecesine Göre Hazırlanması

Tablo 10. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında İşlenen Konuların Zorluk Derecesine Göre Hazırlanmasıyla İlgili Öğretmen Görüşler

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	3	15,8
Katılıyorum	4	21,1
Kararsızım	3	15,8
Katılmıyorum	3	15,8
Kesinlikle katılmıyorum	6	31,6
Toplam	19	100.0

Tablo 10'da kitapta işlenen konuların zorluk derecesine göre hazırlanması konusuna öğretmenlerin %15,8'i kesinlikle katılırken %21,1'i katılmaktadır. Bu konuda hem kararsız olan hem de katılmayan öğretmenlerin oranı ise birbirine eşittir ve bu oran da 15,8'dir. Öğretmenlerimizden %31,6'sı ise bu görüşe kesinlikle katılmamaktadır. İstatistiki sonuçlar kitabın, konu zorluğuna uygun bir şekilde hazırlanmadığı görüşünde olan öğretmenlerin oranının daha fazla olduğunu göstermektedir.

4.8. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının, Baskı, Yazı Türü ve Harf Puntolarının Yeterince Okunaklı ve Düzeye Uygunluğu

Tablo 11. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının, Baskı, Yazı Türü ve Harf Puntoları Yeterince Okunaklı ve Düzeye Uygunluğuyla İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	3	15,8
Katılıyorum	9	47,4
Kararsızım	3	15,8
Katılmıyorum	2	10,5
Kesinlikle katılmıyorum	2	10,5
Toplam	19	100.0

Tablo 11 kitabın, baskı, yazı türü ve harf puntolarının yeterince okunaklı ve düzeye uygunluğuyla ilgili öğretmen görüşlerini vermektedir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin %15,8'i kitaptaki baskı, yazı türü ve harf puntoları gibi hususlarda kitabı kesinlikle yeterli bulurken, %47,4 ise yeterli bulunduğunu ifade etmekle yetinmiştir. Kararsızların oranı ise %15,8'dir. Kitabı ilgili konularda kesinlikle yetersiz bulanların oranı %10,5 iken, sadece yetersiz bulanların oranı ise yine %10,5'dir. Sonuçlar bize kitabın genel olarak baskı kalitesi, yazı türü ve harf puntolarının yeterince okunaklı ve düzeye uygun olduğu konusunda yeterli durumda olduğunu göstermektedir.

4.9. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Bulunan Grafik ve Resimlerin Ait Olduğu Konu ya da Alıştırmayı Anlamaya Yeterliliği

Tablo 12. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Bulunan Grafik ve Resimlerin Ait Olduğu Konu ya da Alıştırma Anlamaya Yeterliliğiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	2	10,5
Katılıyorum	7	36,8
Kararsızım	2	10,5
Katılmıyorum	6	31,6
Kesinlikle katılmıyorum	2	10,5
Toplam	19	100,0

Tablo 12’de öğretmenlere kitapta bulunan grafik ve resimlerin ait olduğu konu ya da alıştırmayı anlamaya yeterliliğiyle ilgili görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin %10,5’i bu maddeye kesinlikle katıldığını, %36,8’i ise katıldığını söylemişlerdir. Kararsızların oranı %10,5’dir. Konuyla ilgili hususların yeterli olmadığı görüşünde olanların oranı %31,6 iken kesinlikle yeterli olmadığını düşünenlerin oranı ise %10,5’dir. Öğretmenler genel olarak kitapta yer alan grafikler ve resimlerin ilgili konunun öğrenilmesinde ve alıştırmaların çözümünde yardımcı olduğu görüşündedirler.

4.10. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Öğretilen Kelimelerin Tekrar Düzeyinin Yeterliliği

Tablo 13. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Öğretilen Kelimelerin Tekrar Düzeyinin Yeterliliğiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	3	15,8
Katılıyorum	6	31,6
Kararsızım	2	10,5
Katılmıyorum	3	15,8
Kesinlikle katılmıyorum	5	26,3
Toplam	19	100,0

Tablo 13’e yansıyan sonuçlar incelendiğinde öğretmenlerin %15,8’inin kitapta öğretilen kelimelerin tekrar düzeyinin kesinlikle yeterli olduğu, %31,6’sının ise yeterli olduğu görüşünde oldukları gözlemlenmektedir. Kararsızların oranı %10,5’dir. Kitapta yer alan kelimelerin tekrar düzeyinin kesinlikle yetersiz olduğunu belirtenler %26,3 iken sadece yetersiz olduğu görüşünde olanlar ise %15,8 oranındadır. Bu durum öğretmenlerin kitapta öğretilen kelimelerin tekrar düzeyi açısından yeterli olduğu yönünde görüş belirttiklerini göstermektedir.

4.11. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının İçerdiği Kelimelerin Öğrenci Seviyesine Uygunluğu

Tablo 14. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının İçerdiği Kelimelerin Öğrenci Seviyesine Uygunluğuyla İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	2	10,5
Katılıyorum	2	10,5
Kararsızım	3	15,8
Katılmıyorum	5	26,3
Kesinlikle katılmıyorum	7	36,8
Toplam	19	100.0

Tablo 14, kitabın içerdiği kelimelerin öğrenci seviyesine uygunluğuyla ilgili öğretmen görüşlerini vermektedir. Öğretmenlerin %10,5'i kesinlikle bu görüşe katıldıklarını belirtirken %10,5'i ise katıldıklarını ifade etmişlerdir. %15,8'i ise bu konuda kararsızdır. Öğretmenlerin %26,3'ü kitabı içerdiği kelimeler açısından yeterli bulmazken, %36,8'i kesinlikle yetersiz bulmaktadır. Sonuç olarak öğretmenler kitabın kelime açısından öğrenci seviyesine uygunluk konusunda tam olarak yeterli olmadığı görüşündedirler.

4.12. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Basit Konuşma Becerilerine Yeterince Yer Verilmesi

Tablo 15. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Basit Konuşma Becerilerine Yeterince Yer Verilmesiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	2	10,5
Katılıyorum	5	26,3
Kararsızım	-	-
Katılmıyorum	3	15,8
Kesinlikle katılmıyorum	9	47,4
Toplam	19	100.0

Tablo 15'de kitabın basit konuşma becerilerine yeterince yer vermesi sorulmuştur. Öğretmenlerin %10,5'i kesinlikle yer verdiğini söylerken %26,3'ü yer verdiği yönünde tercih belirtmişlerdir. Bu konuda kararsız olan öğretmenimiz yoktur. Öğretmenlerimizin %15,8'i bu görüşe katılmazken %47,4'ü hiç katılmamaktadır. Bir dili öğrenmede önemli hususlardan birisi konuşma becerisidir. Kitapta verilen diyaloglar ve bunların günlük hayata uygunluğu konuşma becerisini artırmada teşvik edici olacaktır. Ancak konuşma becerisine yeterince yer verilmemiş olması kitaptaki revize edilmesi gereken konular arasında yer almaktadır.

4.13. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının Öğrenci Çalışma Kitabının İçinde Yer Almasının Daha Ergonomik Olması

Tablo 16. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının Öğrenci Çalışma Kitabının İçinde Yer Almasının Daha Ergonomik Olmasıyla İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	3	15,8
Katılıyorum	7	36,8
Kararsızım	2	10,5
Katılmıyorum	4	21,1
Kesinlikle katılmıyorum	3	15,8
Toplam	19	100.0

Tablo 16’da öğretmenlere öğrenci çalışma kitabının ders kitabının içinde yer almasının daha ergonomik olmasıyla ilgili görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin %15,8’i bu görüşe kesinlikle katılırken %36,8’i katıldığını belirtmişlerdir. Konuyla ilgili kararsız olanlar %10,5’dir. Kitabın kesinlikle ergonomik olmadığını belirtenlerin oranı %15,8, ergonomik olmadığını belirtenlerin oranı ise %21,1’dir. Bu durum genel olarak kitabın öğretmenler tarafından ergonomik bulunduğunu göstermektedir.

4.14. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabındaki Soru ve Direktiflerin Arapça Olarak Yazılmasının Öğrenci Tarafından Anlaşılması Durumu

Tablo 17. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabındaki Soru ve Direktiflerin Arapça Olarak Yazılmasının Öğrenci Tarafından Anlaşılmasıyla İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	-	-
Katılıyorum	7	36,8
Kararsızım	6	31,6
Katılmıyorum	2	10,5
Kesinlikle katılmıyorum	4	21,1
Toplam	19	100.0

Kitaptaki soru ve direktiflerin Arapça olarak yazılmasının öğrenci tarafından anlaşılmasıyla ilgili öğretmen görüşleri Tablo 17’ye şu şekilde yansımıştır: Bu duruma kesinlikle katılan öğretmenimiz bulunmamaktadır. %36,8 oranındaki öğretmenimiz kitaptaki soruların Arapça yazılmasını uygun bulurken, %10,5’i uygun bulmadığını, %21,1’ise kesinlikle uygun bulmadığını belirtmişlerdir. Konuyla ilgili kararsız olanların oranı ise %31,6’dır. Kitaptaki soru ve direktiflerin Arapça olarak yazılmasının sorun oluşturmayacağı öğretmenlerin genel görüşü olarak tabloya yansımaktadır.

4.15. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Öğretilen Konuların Daha Sonraki Ünitelerde Tekrar Edilmesi Durumu

Tablo 18. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Öğretilen Konuların Daha Sonraki Ünitelerde Tekrar Edilmesiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
--	---	---

Kesinlikle katılıyorum	4	21,1
Katılıyorum	6	31,6
Kararsızım	-	-
Katılmıyorum	3	15,8
Kesinlikle katılmıyorum	6	31,6
Toplam	19	100.0

Tablo 18’de kitapta öğretilen konuların daha sonraki ünitelerde tekrar edilmesiyle ilgili öğretmen görüşleri sunulmuştur. Öğretmenlerin %21,1’i bu görüşe kesinlikle katılırken %31,6’sı ise katılmaktadır. Bu konuda kararsız olan öğretmenimiz yoktur. Konuların sırasına göre sonraki ünitelerde tekrar edilmesi konusuna kesinlikle katılmayan öğretmenlerin oranı %31,6 iken bu görüşe katılmadığını söyleyenlerin oranı ise %15,8’dir. Sonuç olarak kitapta işlenen konuların daha sonra da yer almasıyla ilgili öğretmenlerin olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir.

4.16. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Bulunan Kelimelerin Harekelendirilmesi Durumu

Tablo 19. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Bulunan Kelimelerin Harekelendirilişinin Yeterliliğiyle İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	1	5,3
Katılıyorum	7	36,8
Kararsızım	3	15,8
Katılmıyorum	4	21,1
Kesinlikle katılmıyorum	4	21,1
Toplam	19	100.0

Tablo 19’da kitapta bulunan kelimelerin harekelendirilişinin yeterliliği konusundaki görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin %5,3’ü kesinlikle yeterli olduğu, %36,8’i yeterli olduğu, %15,8’inin kararsız olduğu, %21,1’inin yeterli olmadığı ve yine %21,1’inin de kesinlikle yeterli olmadığı görüşünde oldukları görülmektedir. Kitapta bulunan harekelenmenin yeterli veya yetersiz olduğu konusunda öğretmenlerin birbirine yakın görüşte oldukları söylenebilir.

4.17. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabındaki Öğrenme Becerilerinin Öğretiminin Dil Öğretim Metotlarına Uygunluğu

Tablo 20. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabındaki Öğrenme Becerilerinin Öğretiminin Dil Öğretim Metotlarına Uygunluğu İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	-	-
Katılıyorum	3	15,8
Kararsızım	5	26,3
Katılmıyorum	2	10,5

Kesinlikle katılmıyorum	9	47,4
Toplam	19	100.0

Tablo 20’de öğretmenlere ders kitabındaki öğrenme becerilerinin öğretiminin dil öğretim metotlarına uygunluğu konusundaki görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin %15,8’inin bu görüşü uygun bulduğu %26,3’ünün kararsız olduğu, %10,5’inin uygun bulmadığı, %47,4’ünün ise kesinlikle uygun bulmadığı görülmektedir. Bu maddeye kesinlikle katılan öğretmenimiz yoktur. Öğretim becerilerinin dil öğretimi metotlarına uygunluğu konusunda öğretmenlerimizin olumsuz görüş bildirdikleri görülmektedir.

4.18. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Verilen Zamir ve Fiil Çekimlerinin Tümevarım Yöntemiyle Verilmesi Durumu

Tablo 21. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabında Verilen Zamir ve Fiil Çekimlerinin Tümevarım Yöntemiyle Verilmesinin Uygunluğuyla İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	1	5,3
Katılıyorum	7	36,8
Kararsızım	3	15,8
Katılmıyorum	4	21,1
Kesinlikle katılmıyorum	4	21,1
Toplam	19	100.0

Tablo 21’de kitapta verilen zamir ve fiil çekimlerinin tümevarım yöntemiyle verilmesinin uygun olduğu görüşüne kesinlikle katıldığını belirten öğretmenlerin oranı %5,3, katıldığını belirtenlerin oranı %36,8’dir. Bu görüşe katılmayanların ve kesinlikle katılmayanların oranı (%21,1) birbirine eşittir. Kararsızlar ise %15,8 oranındadır. Konuyla ilgili öğretmen görüşlerinin olumlu ve olumsuz olarak kategorileştirdiğimizde benzer görüşte oldukları görülmektedir.

4.19. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının Bir Eğitim Öğretim Yılında Tamamlanması Durumu

Tablo 22. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabının Bir Eğitim Öğretim Yılında Tamamlanmasıyla İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	-	-
Katılıyorum	3	15,8
Kararsızım	2	10,5
Katılmıyorum	4	21,1
Kesinlikle katılmıyorum	10	52,6
Toplam	19	100.0

Tablo 22’de öğretmenlere kitabın bir eğitim öğretim yılında tamamıyla bitirilmesiyle ilgili görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin %15,8’i bu görüşe katılırken %21,1’i katılmamakta, %52,6’sı ise kesinlikle katılmamaktadır. Kararsızların oranı %10,5 iken bu görüşe kesinlikle katılan öğretmenimiz yoktur. Tabloda ortaya çıkan sonuç ders kitabının bir eğitim öğretim yılında bitirilemeyeceği yönündedir. Bu durum müfredat yoğunluğundan kaynaklı veya farklı nedenlerden ötürü olabilir.

4.20. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabını Tamamlayan İHL Öğrencisinin 10.Sınıf Arapça Dersi İçin Hazır Olması Durumu

Tablo 23. 9.Sınıf Arapça Ders Kitabını Tamamlayan İHL Öğrencisinin 10.Sınıf Arapça Dersi İçin Hazır Olmasıyla İlgili Öğretmen Görüşleri

	N	%
Kesinlikle katılıyorum	1	5,3
Katılıyorum	4	21,1
Kararsızım	1	5,3
Katılmıyorum	6	31,6
Kesinlikle katılmıyorum	7	36,8
Toplam	19	100,0

Tablo 23’de öğretmenlere ders müfredatını tamamlayan 9.sınıf İHL öğrencisinin 10.sınıf Arapça dersi için hazır olmasıyla ilgili görüşleri sorulmuştur. Öğretmenlerin konuyla ilgili görüşlerinin dağılımı şu şekildedir: Ders müfredatını tamamlayan öğrencilerin bir üst sınıfa hazır olmaları durumuna öğretmenlerin %5,3’ü kesinlikle katılırken %21,1’i katılmaktadır. %31,6’sı öğrencilerin bir üst sınıf için hazır olamayacakları, %36,8’i ise kesinlikle hazır olamayacakları yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. %5,3 oranında öğretmenimiz ise bu konuda kararsızdır. Genel olarak konuya olumlu ve olumsuz bakanları toplam olarak değerlendirdiğimizde öğretmenlerin ders kitabının öğrencileri bir üst sınıfa hazırlama konusunda yetersiz olduğu görüşünde oldukları görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Günümüzde yaygınlaşan din eğitimi anlayışı, Arapça eğitimi ve öğretimine de yön vermiştir. Yaygınlaşan bu anlayış ve Arap dilini öğrenme isteği İmam-Hatip liselerinde okumakta olan genç nesli de olumlu yönde etkilemiştir. Toplumlar arasında iletişim zorunluluğu ve içinde bulunulan ekonomik ve sosyolojik gelişmeler, geleceğe güvenli adım atmak isteyen genç nüfusu bir dil öğrenmeye mecbur kılmıştır.

Ülkemizde Arapçaya verilen önem, komşu Arap ülkeleri ile olan ilişkilerimizden ve bu dilin Kur’an Dili olması sebebiyle gittikçe popüler olmuştur. Bu vesileyle Arapça öğrenmeye olan ilgi ve istek de yoğun bir şekilde artmaktadır.

Bu isteğin karşılanmasındaki önemli faktörlerden birisi de ders kitaplarıdır. Ders kitaplarının niteliği, dili öğrenmeyi de kolaylaştıran unsurlardan birisidir.

İmam-Hatip lisesine geçiş yapan gerek İmam-Hatip Ortaokulu mezunu gerekse İmam-Hatip Ortaokulu dışında başka bir ortaokuldan gelen öğrencinin ders kitapları, Milli Eğitim Bakanlığı koordinesinde hazırlanmaktadır. İşte bu çalışmamızda MEB tarafından müfredatı yenilenip güncellenen 9.sınıf Arapça ders kitabı, Arapça öğretimiyle ilgili dil, öğretim metotları, içeriği, metinler, grafikler, şekiller gibi farklı yönlerden öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmeye çalışılmıştır.

Bu bağlamda, uygulamış olduğumuz anket sorularına verilen cevaplar doğrultusunda ortaya çıkan sonuç şu şekildedir:

Katılımcılar, İmam-Hatip Lisesi 9.sınıf Arapça dersi kitabının İmam-Hatip lisesine diğer ortaokullardan gelen öğrenci seviyesine uygun olmadığı yönünde görüş belirtirlerken, İmam-Hatip ortaokulundan gelen öğrenciler için uygun olduğu kanaatinde olduklarını ifade etmişlerdir.

9.sınıf Arapça ders kitabının dil öğretim metotlarına uygunluğu açısından öğretmenlerin görüşlerinin eşit şekilde dağılım gösterdiği görülmektedir. Bu durum kitabın dil öğretim metotları açısından olumlu yönleri olmakla birlikte eksik ya da iyileştirilmesi gereken yönlerinin olduğunu da göstermektedir.

9.sınıf Arapça ders kitabında yazı, okuma ve ünite sonu alıştırmaları konusunda da kitabın yetersizlikleri olduğu öğretmen görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan ortak kanaatler arasında yer almaktadır.

9.sınıf Arapça ders kitabının, ünite ve konu sıralamasının kolaydan zora doğru sıralanmasında olumsuz yönlerinin olduğu belirtilen bir diğer husus olarak görülmektedir.

Öğretmenler, 9.sınıf Arapça ders kitabının baskı, yazı türü ve harf puntolarının yeterince okunaklı ve sınıf düzeyine uygun olduğu kanaatindeyler. Diğer taraftan kitap içinde bulunan grafik ve resimler açısından da yine olumlu bulunmuştur.

9.sınıf Arapça ders kitabı, öğretilen kelimelerin tekrar edilmesi açısından yeterli bulunurken, öğrenci seviyesine uygunluğu konusunda yetersiz görülmüştür.

Basit konuşma becerilerine yeterince yer verilmemesi öğretmenlerin geneli tarafından işaret edilen bir diğer başlıktır. Ancak soru ve direktiflerin Arapça olarak verilmesinin öğrenci tarafından anlaşılmasında bir sorun görünmemektedir.

Öğretmenler, 9.sınıf Arapça ders kitabının öğrenci çalışma kitabıyla birlikte olmasını ergonomik bulmaktadırlar. Yine kitap, öğretilen konuların sonraki ünitelerde tekrar edilmesi açısından da olumludur.

Öğretmenler kitabın harekelendirilmesi konusunda görüş olarak eşit durumdadırlar. Yarıları harekelendirmeyi yeterli bulurken diğer yarıları yeterli bulmamaktadır. Kitabın öğrenme becerilerinin öğretiminde dil öğretim metotlarına uygunluğu, eleştirilen yönler arasında yer almaktadır. Yani kitap öğrenme becerilerinin öğretiminde dil öğretim metotlarına uygun bulunmamaktadır. Diğer taraftan ders kitabında verilen zamir ve fiil çekimlerinin tümevarım yöntemiyle verilmesi öğretmenler tarafından yetersiz bulunan konular arasında yer almaktadır.

Yine öğretmenler, 9.sınıf Arapça ders kitabının bir eğitim öğretim yılında bitirilemeyeceği ve bu kitabı tamamlayan bir öğrencinin, 10. Sınıf Arapça dersi için hazır olamayacağı kanaatinde dirler.

9.sınıf Arapça ders kitabı hakkında yapılan ayrı ayrı değerlendirmeler birleştirildiğinde kitabın yetersiz yönlerinin daha fazla olduğu, olumlu yönleri olmakla birlikte geliştirilmeye açık yönlerinin olduğu da ortaya konan ortak görüşler arasında yer almaktadır. Ders kitaplarında her yönüyle mükemmeli yakalamak zor bir durum olabilir. Ancak eğitimde program geliştirme çalışmaları bu yetersiz kalan yönleri giderme ve çözüm bulmada öneriler geliştirecek, öğretmen ve planlayıcılar konusunda rehberlik yapacaklardır. Çünkü eğitim öğretimde özellikle dil öğretiminde sürekli olarak bir gelişme, yeni yöntem ve teknikler ve farklı alternatifler denenmektedir. Her dilde olduğu gibi Arapça öğretiminde de yenilikler takip edilmeli ve öğretimde pay sahibi olan kitaplar da ona göre güncellenmelidir.

Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına göre aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Tekrar düzeyi daha da arttırılarak, okuma ve yazmada sorun yaşayan öğrenciye, bu yönde ders dışı etkinlik ve çalışma kâğıdı verilebilir.
- Kitapta basit konuşma becerilerine fazla yer verilmediği sonucu çıkmıştı. Bu konuyla ilgili sınıf içi karşılıklı konuşma grupları kurulup, diyaloglar verilebilir, görsel müzik ve videolarla da bunlar desteklenebilir.
- Kitabın zorluk derecesini aza indirmek için, öğretmenlere daha anlaşılır ve basit konuları öne çekmeleri tavsiye edilebilir.
- Kitaptaki yazı çalışmaları arttırılabilir. Öğrenci 9.sınıftan mezun olduğunda en azından rahatlıkla dikte yapabilme becerisine sahip olmalıdır.

- Ders kitapları -program geliştirme çalışmaları çerçevesinde- ihtiyaçlar, dil öğrenimindeki yenilikler ve teknolojik gelişmeler de dikkate alınarak zaman zaman güncellenmeli, yeni yöntem ve tekniklerin kullanılmasına imkân sağlanmalıdır.
- Ünite sonlarında kazanımlara yönelik yer alan soru sayıları arttırılabilir.
- Öğretmenlerin dil öğretim metotlarına yönelik güncel gelişmelerden haberdar olabilmeleri için hizmet içi eğitimlerle yabancı dil öğretimi derslerine yönelik yeni yöntem ve uygulama becerileri konusundaki bilgileri güncellenebilir.
- MEB, belli aralıklarla Arapça Öğretmenleriyle bir araya gelerek ders kitaplarına dair ortaya çıkan ihtiyaç ve değişiklikleri değerlendirip gerekli güncellemeleri yapabilir.

Kaynakça

- Aydın-Zengin, S-B. (2008). Yabancı Dil Eğitiminde Kaygı Bir Literatür Özeti. *The Journal of Language and Linguistic Studies*, 4 (1), 81-94.
- MEB, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü. (2016). MEB. *Anadolu İmam-Hatip Lisesi Arapça Dersi 9.Sınıflar Öğretim Programı*.
- Doğan, C. (2008). Arapça Öğrenmeyi Öğrenmek ya da İyi Bir Arapça Öğrencisi Olmak. *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 19, 103-123.
- Doğan, C. (2006). Arapça Öğretiminde Yöntem Orijinli Problemler ve Çözüm Önerileri. *Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi*, 6(21), 69-88.
- Doğan, C. (2006). Arapça Öğretiminde Yöntem Orijinli Problemler ve Çözüm Önerileri. *Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi*, 6(21), 69-88.
- Doğan, C. (2001). Arapça Öğretiminin Ana Problemlerini Belirleme Amaçlı Deneysel Bir Araştırma. *Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3(2), 145-170.
- Gündüzöz, S. (2010). Arapça Öğretiminde Başvurulacak Bazı Yöntem ve Teknikler. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 29, 35-53.
- Karasar, N. (1991). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*.
- Kervankaya, F. (2014). İmam-Hatip Liselerinde Arapça Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1, 125-134.
- Özcan, M. (2015). Türkiye’de ve Dünyada Arapça Öğretimi için Müfredat Geliştirme Çalışmaları ve İlköğretim Arapça Dersi Müfredatı için Bazı Öneriler. *International Journal of Science Culture and Sport, (Int. ISCS)*, 3(4), 81-94.

- Özdemir, S. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Bir Yabancı Dil Olarak Arapçaya İlişkin Metaforik Algıları (Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği). *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 38, 31-57.
- Rızvanoğlu, A.H.-Demirci, S.-Işık, İ.- Altuntaş, S.-Tan, Hümeysra N.-Kurt, M. (2017). *Anadolu İmam Hatip Lisesi Arapça 9. 2. Basım*, MEB yayınları.
- Temel, A. V. (2015). Türkiye’de Arapça Öğretiminde Uygulanan Metotlar, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri Üzerine Bir Değerlendirme. *dergİabant AİBÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3(5). 166-174.
- Usta, İ. (2012). Dört Temel Dil Becerisi ve Arapça Öğretimindeki Katkıları. *JASS*, 5 (2). 317-326.

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

Araştırmacıların katkı oranı beyanı / Contribution rate statement of researchers:

1. Yazar/First author %70
2. Yazar/Second author %30

Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir. (No potential conflict of interest was reported by the authors).